

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XXX. Constitutus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

duo patroni. §. *Idem Julianus. ff. de iureiuran- do. gl. magna hic.* alioquin verò, si super vno tantum articulo jurârît, non poterit exami- nari super aliis non connexis, vti hic docet *Imola. n. 2.* & breuiter tradit Speculator de testibus. §. *4. n. 2. & 3.* quòd nec iudex nec partes pati debent, vt testes jurent tantum super datis articulis, sed cogendi vt jurent super *dati articulis* & totâ causâ, nam

3 alioquin non valeret testimonium eorum, si quid dicerent extra illos articulos.

4 Not. III. Testis non juratus examinari non debet, quia non valet eius testimonium. ita *gl. hic recepta. verb. non iuncti & docui lib. 3. Th. Mor. Tract. 6. cap. 4. n. 6.* sed

5 Quæritur 1. An necessarium sit ad substantiam testimonii, vt juramentum antecedit depositionem. Responso est affirmatiua, apud *Gail. lib. 1. obseru. 131. n. 9. Felinus. hic. n. 5.* qui tamen limitant. Si in continenti sequatur juramentum, tunc moraliter loquendo, depositionem censi juramento informatam, maximè cum juramentum referatur ad præcedentem depositionem, ita vt sit veluti assertio repetita, eaque nunc jurata, quæ antea erat nuda. Sed bene admonet *Felinus*, non satis fore cautum parti, contra quam deponitur, si testis sine juramento se examinari ratus deposuerit, si enim postea jurare jubeatur, non audebit suam dictum falsum retractare, mendaciumque fateri, & ita facillè peierabit.

6 Quæritur 2. Vtrum testes in scripto testimonium dare possint, responso est negatiua ex *c. Testes. 15. causâ. 3. q. 6.* vbi dicitur, quòd non per scripturam, sed præsentis testimonium veraciter proferte debeant, & docet *ibi Ioan. Turrecremata. 10. Andr. hic.* & alii apud *Farin. q. 80. n. 27.*

CAPITVLVM XXX.

Constitutus.

PARAPHRASIS.

Vacante Archidiaconatu Richemundie Archiepiscopus Eboracensis eum contulit Magistro Honorio, sed eiusdem Ecclesie

Decanus, & Capitulum existimantes conferendi potestatem ad se pertinere, tum per Concilium Lateranense sub Alexandro III. in *capitulo. 2. de concess. prebenda*, tum per priuilegii cuiusdam concessionem, vti legitur in *c. Post electionem. 7. cit. tit. lib. 3. decret.* eundem Archidiaconatum Magistro Rogelio contulerunt, & in possessionem introduxerunt, cum autem lis coram iudicibus delegatis, receptis etiam testibus, penderet, Honorius post interpositam appellationem spoliavit Rogelium, quare iste à Papâ commissionem impetrauit ad quosdam super restitutione ipsi faciendâ, sed Honorius in curiâ personaliter existens, mox alias litteras Papales impetrauit reuocatorias prioris commissionis, quippe cum per falsi suggestionem impetrata diceretur, inter alia etiam petebat Honorius à Pontifice, vt iuberet testium quorundam depositiones publicari, sed Rogelij Procurator ex aduerso stans, dicebat non esse publicandas, quia non in hac causâ, sed in aliâ diuersâ, quæ inter Archiepiscopum, & eundem Rogelium vertebatur testes producti fuerint; quare *Innoc. III.* noluit eas aperire, sed iudicum in partibus delegatorum examini commisit hanc formâ, vt si cognouerint testes coram prioribus delegatis iudicibus productos fuisse ab ipso Honorio, non permittatur eosdem testes denuò reproducere, cum prioribus attestationibus contentus esse debeat. Sin verò testes non ab Honorio, sed ab Archiepiscopo producti fuerint, tunc Honorius, si voluerit eosdem (sicuti & alios testes) in suâ causâ producere poterit.

SUMMARIVM.

1. Causâ ab vno iudice ad alium delegatum translata, attestationes vel appellationes facta à priori iudice petenda & publicanda.
2. Attestationes inter certas personas recepta in iudicio, ad petitionem tertia Personæ non sunt publicanda, nisi eius inter sit, nisi aduersarius consentiat.

3. Co.

3. *Coram diuerso iudice, ne parte quidem principali petente, attestaciones sunt publicande, nisi aduersarius consentiat, vel testes mortui sint.*

¹ **NOT. I.** Si testes recepti sint super quibusdam articulis, & accidat, causam ad alios delegatos iudices transferri, non debent testes super eisdem articulis iterum produci, sed attestaciones, si adhuc extant, à prioribus iudicibus peti, & publicari debent iuxta *c. ult. iunctâ gl. in notand. de probation. & c. Causam. 11. hoc tit.*

² **NOT. II.** Attestaciones receptæ in iudicio inter certas personas non debent ad petitionem personæ tertie publicari, tamen si eius aliquo modo interfit. ita *Io. Andr. hic n. 3.* qui tamen id limitat. *n. 4. & Abbas. n. 5.* si aduersarius consentiat, quod attestaciones publicari possint.

Loquimur autem in casu, si coram eodem iudice aut subrogato, vel iudice appellationis attestacionum publicatio petatur, at verò coram diuerso iudice ne pars quidem principalis attestacionum publicationem obtinebit, nisi aduersario consentiente, aut si testes mortui sint, vt denuò produci non possint, sicuti dixi in *c. Causam. 11. hoc tit.*

CAPITVLVM XXXI.

Præsentiam

PARAPHRASIS.

Si quis post attestaciones publicatas opponere aliquid velit contra personas testium, non audiatur nisi prius iurauerit, quòd id malitiosè non petat, præterquam si ante publicationem protestatus fuerit contra testes, aut nisi ostenderit, quòd post publicationem cognouerit ea, quæ testibus obiicit; veruntamen in casu illo, quo aliquis protestatus fuit contra testes, quòd post publicationem dictorum eos vt inhabiles repellere velit, neque si aliquid pro ipso dixerint, facile iis credendum erit.

SUMMARIVM.

1. *Ante publicationem attestacionum, excipiendum contra testium personas.*
2. *Inhabilitas testis cognita post publicationem attestacionum censetur postea primùm superuenisse, ideòque proponi post eam potest, sed plerumque cum prauo iuramento.*
3. *Exceptio contra personas testium partim est dilatoria, partim peremptoria.*
4. *Testes semel producti in nullo postea iudicio amplius reprobari possunt, nisi superueniente reprobandi causâ, v. g. inimicitia.*
Ita vniuersim approbans personam ad certum actum vel officium, ad idem vel simile reprobare non potest, nisi ex causâ superueniente vel antè incognita.
5. *Testium dicta reprobare, & falsitatis arguere potest productus, non autem contenta in instrumento à se producto.*
6. *Si quis contra personas testium protestatus sit, tunc credendum non est ipsis, quatenus pro protestante deposuerunt.*

NOT. I. Si quid contra testium personas obiiciendum sit, fieri id debet, priusquam eorù attestaciones publicentur, nam si quis postea repellere velit, videtur id malitiosè agere ad protrahendam aut impediendam litis definitionem, quamobrem monet *Innoc. hic. n. 2.* consultum esse, vt iudex, antequam testimonia promulgentur, admoneat partes, si quid obicere velint contra personas, vt id faciant maturè. Procedit autem hæc doctrina, si aduersarius citatus ad videndum testes productos, reseruauit sibi facultatem excipiendi contra eorum personas; talis enim exceptio admitti solet, sed non tam facillè admittitur protestatio, vt liceat etiam post publicationem opponere, sicut *Innoc. hic* tradit *n. 2. Ioan. Andr. n. 4.* quare quod in textu dicitur malitiæ suspicionem tolli per iuramentum, non ira intelligi debet, quasi ordinatè aliquis admittendus sit ad opponendum contra testes etiam post publicationem, cum antè non opponendo in eos consensisse videatur,